

A MUNKÁMHOZ TUDÁSOMAT, TISZTELETEMET ÉS SZERETETEMET ADOM

INTERJÚ TÓTHNÉ HAJMÁSI IZABELLÁVAL

H. K.: *Sokat beszélgettünk az intézet tavaszi konferenciáján a győri kötődéseidről, melyek voltak az első lépések, amelyek a közművelődés irányába vittek az életed?*

T-né H. I.: Középszkolai tanulmányaimat a győri Kazinczy Ferenc Gimnáziumban folytattam, ahol az osztályfőnököm felhívta a figyelmemet a Kisfaludy Napokra. Különböző kategóriákban hirdettek versenyt a megyei középiskolás diákok számára, így minden évben pályáztam a néprajz, honismeret kategóriában más-más témájú pályázattal, amiknek a fő jellegzetessége az volt, hogy saját gyűjtőmunkára alapult. Néhány címet említenék a beadott pályaművek közül: *Hiedelemmondák Pázmándfalun – az ősi hitvilág továbbélése, A hagyományos paraszti gazdálkodás ismeretanyaga és szokáscse, A szőlő és bortermelés Pázmándhegyen.* A sikeres pályázatoknak köszönhetően vehettem részt az országos és megyei honismereti táborokban, ahol szintén gyűjtőmunkát végeztünk, Salgótarjánban bányászéletmódot kutattunk, Vásárosnaményban népi gyermekjátékokat, Nagymenyeren és Fertődön tájházak berendezéséhez gyűjtöttünk tárgyakat.

A gimnáziumi évek alatt a Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ honismereti, néprajzi szakkörébe jártam, amelyet Dr. Timaffy László néprajzkutató vezetett, akitől sokat tanultam.

H. K.: *Ha jól tudom, a néprajz közel áll a szívedhez és személyesen is ismerhetted a néhány héttel ezelőtt elhunyt Barsi Ernőt. Hol kerültél vele először szakmai kapcsolatba?*

T-né H. I.: A gimnáziumi tanulmányok befejezése után az Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolára jelentkeztem, ahová sikeres felvételt nyertem és az általános iskolai tanító szakot és népművelés szakkollégiumot végeztem el.

A néprajzi gyűjtőmunkát a főiskolai évek alatt is tovább folytattam. A Dr. Barsi Ernő néprajzkutató által vezetett Tudományos Diákkör tagja voltam. A tanár úr szakmai irányításával, segítségével megírtam a *Karácsonyi ünnepkör szokásai Pázmándfalun* című pályázatomat, amelynek egy részlete megjelent a SZÜLŐFÖLDÜNK Győr-Sopron Megyei Honismereti Antológiában 1986-ban.

„*Dolgozatom témája a karácsonyi ünnepkör. Ennek szokásait, hagyományait igyekeztem felderíteni az 1900-as évektől napjainkig nagyanyáink, nagypapáink emlékezete alapján, folyamatában végigkövetve az évtizedek változásait.*

Kétvallású a falu, katolikusok és reformátusok lakják. A katolikus és református vallásúak között azonban csak az egyházi rend által kiszabott szokások mutattak eltéréseket. Gondolok itt a templomba járás rendjére, s ez által meghatározott ünnepi szertartásokra.

Az ünnepkör hiedelmeit mind a reformátusok, mind pedig a katolikusok ismerték, sőt be is tartották, illetve az azokhoz fűződő cselekményeket elvégezték, például Luca-napkor a tyúkok megvarázsolása, a munkatiltalmak hiedelmei, időjóslosok.

A karácsonyi asztal és vacsora gazdag hiedelemkörét, az azzal kapcsolatos egészség és bőségvarázslást, a természetfölötti lények karácsony éjszakai látogatását, valamint a titokzatos éjszakai mise boszorkányainak felismerési módját szintén ismerte, betartotta, gyakorolta a nép, vallási megkülönböztetés nélkül!

Dr. Barsi Ernő tanár úr, néprajztudós tanításán, előadásain hitvallása sugárzott át, amely szerint „A szeretet sugározzon mindenüvé, mert szeretet nélkül nem lehet sem muzsikálni, se tanítani, se írni. Szeresse mindenki az

övéit, saját népét és értékeit, hogy a másokét is szeretni tudja.”

Később, amikor már a Bartók Béla Megyei Művelődési Központ munkatársa voltam, sok alkalommal hívtuk a művelődési központ rendezvényeire, a népzenei minősítőkre, a Kisfaludy Napok népdaléneklési versenyére zsűri tagnak, a *Megyejárás kultúrával* című tájoltatói programjaink és névadónk Bartók Béla tiszteletére rendezett eseményeink előadójának.

H. K.: *Felsőfokú tanulmányaid befejezése után rögtön sikerült elhelyezkedned a szakmában?*

T-né H. I.: Igen. A főiskolai diploma megszerzése után 1983-ban a győri

Heszky Erzsébet úti Általános Iskola és Közművelődési Egységben kezdtem meg pályafutásomat, amelyben 1985-ig dolgoztam, majd 1985-1993 között a Balázs Béla Általános Művelődési Központban. Mindkét intézményben a gyermek programok szervezése – színházi előadások, koncertek, játszóházi foglalkozások, rendhagyó órák, kiállítások és nyári táborok volt a feladatom.

H. K.: *Mesélted, mindig az foglalkoztat a legjobban, amivel adott pillanatban foglalkozol, mire vagy büszke ebből az időszakból?*

T-né H. I.: Szeretném ebből az időszakból kiemelni a kiállításokat, amelyeknek egy részét a kecskeméti Szórátkaténusz Játékműhely és Múzeummal közösen szerveztük – az intézmény akkori igazgatójával, Dr. Kriston Vízi Józseffel. Így került sor a Japán gyermekjátékok bemutatására, vagy kiállítottuk a Hamburgból érkezett porcelán babákat és a régi idők mesés könyveit. Megemlíteném még Pirk Jánosné Ramsey Ágnes *Nem tárgy, nem élőlény* című, egyedi tervezésű és kivitelezésű textilbaba kiállítását. A babák textilből készültek, de lelkük volt. Mindig örömmel töltött el, hogy az ÁMK-ban tanuló diákok és a lakótelepen élők számára olyan különlegességeket mutathattam meg, amiket még nem láttak, és örömet tudtam szerezni nekik. 1989-ben Művelődési Miniszteri dicséretben részesültem a munkámért. Természetesen, erre is büszke vagyok.

H. K.: *A munka mellett a tanulásra is mindig időt szakítottál, többször futottunk össze, hogy éppen ide vagy oda siettel órára.*

T-né H. I.: 1988-1990 között a Janus Pannonius Tudományegyetem Tanárképző Karán folytattam tanulmányokat és népművelő diplomát szereztem. 2008-ban a Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karán művelődésszervezőként végeztem. Számomra az élethosszig tartó tanulás, másképpen szólva a „Jó pap is holtig tanul” gondolat, nem csupán jól hangzó mondat, hanem az életem részévé vált. Szükség van erre mindazért, hogy naprakész információval rendelkezem és a munkámat jól és jobban tudjam ellátni. Ezért is végeztem el a Budapesti Művelődési Központ által szervezett Felnőttképzési konzulens és a Minőségfejlesztés és közművelődésben I-II. modulját.

H. K.: *A szakma a megyei munkád során ismert meg igazán, mikor kerültél a megyei közművelődési feladatellátás területére?*

T-né H. I.: 1993-ban kezdtem dolgozni a Bartók Béla Megyei Művelődési Központban, a kiállítási területet, a népzene- és kórusminősítők szervezését kaptam feladatul. Ezt a munkát szívesen, örömmel végeztem. Mindig úgy éreztem, hogy a feladatok kapcsán egy ünnepnek vagyok a részese, hisz a képzőművész számára a kiállításának a megnyitása ünnep, és azok számára is, akik megtisztelik ezt az eseményt. Továbbá ünnepnap a népdalköröknek, a népzeneészeknek, a kórustagoknak a hangversenyen, minősítón való szereplés, amelyen megmutatják a sok próbát, gyakorlás gyümölcsét. Nekem pedig a rendezvény minőségi megszervezésén túl az volt a feladatom, hogy hozzá adjam a meglévő tudásomat, a tiszteletemet, szeretetemet, amellyel még szebbé és emlékezetesebbé tehető az esemény. 2004-ig dolgoztam a megyei művelődési központ művelődésszervezőjeként.

A 2003-2005-ös esztendő során két fontos változás történt a megyei művelődési központ életében. 2003. március 15-én átadásra került a Bartók Béla Megyei Művelődési Központ felújított épületegyüttese, amely vonzó és impozáns megjelenésével állt a nagyközönség rendelkezésére, és megújult tárgyi és technikai feltételrendszerével egy magasabb szintű közművelődési szolgáltatást kínált. A rekonstrukció során az épület megtartotta eredeti alapját, az emeletráépítéssel azonban az eredetileg kétszintes épület 2348 m² alapterülete 3482 m² lett. A színházteremben összesen 454 néző foglalhat helyet. Nagyobb lett a színpad és 13 méter magas zsinórpadlás készült. Az első emeleten található a kiállítóterem, az előadóterem, a próbaterem. A második emeleten vannak az irodák, előadótermek és szintén egy próbaterem.

A másik lényegi változás az intézmény közhasznú társasággá történő átalakítása volt (2005), amelyet hosszas szakmai előkészítő munka előzött meg. Az átalakítás indokai között – a takarékosági szempontok mellett – éppen az épület megőrzésének szándéka állt oly módon, hogy annak rendeltetészerű hasznosítása illeszkedjen a kötelező közművelődési feladatok ellátásához, egy rugalmasabb szervezeti keretben. Így a megyei szakmai tanácsadási és szolgáltatási feladatokat Feladat-Ellátási Szerződés alapján, a megyei ön-

kormányzat anyagi finanszírozásával, a színházi jellegű helyi feladatokat az épület hasznosításából és a vállalkozási tevékenységből származó saját bevételeiből látta el a közhasznú társaság, mindkettőt kötelező jelleggel. Győr-Moson-Sopron Megye Közgyűlése a közhasznú társaság ügyvezető igazgatójává választott 2005-ben, amely nagy kihívás volt a számomra. Így egy teljesen felújított, szép, korszerű, modern épületben kezdtük meg a munkánkat kollégáimmal.

H. K.: *Egyszerre láttatok el városi és megyei feladatokat is?*

T-né H. I.: Az épület adottságai, az 1997. évi CXL törvény, és a fenntartó előírásai, pontosabban a Feladat-Ellátási Szerződésben foglaltak határozták meg a munkánkat. A fenntartó, Győr-Moson-Sopron Megye Önkormányzata biztosította számunkra a feltételeket, támogatta, elismerte a munkánkat, közösen rendeztük meg a megyei A magyar kultúra napja ünnepséget, nemzeti ünnepeinket. A megyei önkormányzat, mint jó gazda számos megyei rendezvényt finanszírozott, úgy mint a Kisfaludy Napok Megyei Középisikolai Művészeti Fesztivált, a Megyei Őszi Tárlatot (képző és iparművészek kiállítását), a Radnóti Miklós Országos Vers és Prózamondó Versenyt, a Kormos István Vers és Prózamondó Versenyt, a Kultúrával a Nyugat Kapujában Megyei Fesztivált, amelynek a 2006-os eseményén a megye 91 településéről, közel 4500 egyéni és csoportos fellépő vett részt.

A Kisfaludy Napokat beszélgetésünk elején már említettem, abban az érelemben, hogy résztvevője voltam középiskolás koromban, és legnagyobb öröömre, itt a megyei intézményben a résztvevői szerepből rendezői szerepre válhattam, igazán nagy élmény volt a számomra, hogy ennek a rangos, hagyományokkal bíró középiskolai művészeti fesztiválnak évekkel később szervezője lehettem.

2008-ban a törvényi változásnak megfelelően a közhasznú társaság nonprofit korlátolt felelősségű társasággá alakult át, mindez azonban nem változtatott a szakmai működésünkön. Továbbra is sikeres pályázói voltunk a Nemzeti Kulturális Alapnak, amelynek köszönhetően számos, értéket őrző és teremtő kulturális programot valósíthattunk meg: a Reneszánsz Év jegyében megrendezett programjainkat, a Nyugat-Dunántúli Népművészeti Kiállí-

TÁMOP projektzáró konferencia

tást, amelyet három megye, Vas, Zala és Győr-Moson-Sopron megye közösen hirdetett meg. A Kulturális tájoltatási sorozatunkkal a megye hátrányos helyzetű kistélepléseire jutottunk el, programjainkkal színesebbé tettük a falvak kulturális életét és hozzájárultunk a helyi közösség építéséhez.

H. K.: *Az NKA pályázatok mellett egy nagyobb forrást is sikerült elnyernek. Mi is volt ez?*

T-né H. I.: Igen, nagyon fontosnak tartom a 2010 és 2012 között megvalósított, TANULÁSSAL A JÖVŐÉRT: Győr-Moson-Sopron megye hátrányos helyzetű célcsoportjainak piaci alapú, gyakorlatorientált képzése, személyes és munkavállalói kompetenciáinak fejlesztése című TÁMOP projektünket, amellyel a megye hátrányos helyzetű célcsoportjait segítettük nonformális tanulási alkalmakon és képzéseken való ingyenes részvételi lehetőséggel a munkaerőpiacra való bekapcsolódásban. Mindezeket túl megvalósult, megvalósítottunk egy szakmai álmomat, nevezetesen a Bartók Béla Megyei Művelődési Központ felnőttképzési intézményi akkreditációját.

H. K.: *Jelenleg a Nemzeti Művelődési Intézet Győr-Moson-Sopron Megyei Irodáját vezeted. Milyen új rendezvényeket, fejlesztéseket indítottatok az elmúlt hónapokban?*

T-né H. I.: Nagyon örülök, hogy új tevékenységeket is indíthatunk,

mint például az IKSZ-k mentorálását. A Kapunyitogató kulturális esemény sorozatot a megye kistélepléseiben a népművészet jegyében állítottuk össze, szem előtt tartva, hogy nagy hagyománnyal bíró népzenei, néptánc együttesek mutassák be a magyar néphagyományt, értékeinket. Mindezzel szeretnénk a közösség-teremtéshez hozzájárulni, valamint gazdag kultúránkat bemutatásához, átörökítéséhez. Fontosnak tartjuk a hátrányos helyzetű célcsoportok segítségét, az LLL keretén belül lehetőségünk van számukra nem formális tanulási alkalmakat biztosítani, így hozzájárulni a munka világába való visszatérésükhöz. Az amatőr művészeti együttesek vezetőinek képzését szintén fontosnak tartjuk, ezért is hirdettünk meg népdalkör vezetők és fotó klubok vezetői számára a képzési alkalmakat. A mesemondó verseny megvalósításával az a célunk, hogy alkalmat biztosítsunk a mesét kedvelő

gyermek, diák, felnőttek számára a magyar népmesék elmondására, tartalmuk értelmezésére, újragondolására. Mindezekeken felül a magyar népmesék népszerűsítésére, mesekincsünk megőrzésére, közösségteremtő alkalmak és élmények biztosítására.

H. K.: *Nagyon jó kapcsolatokat ápolsz a helyi sajtóval. Milyen visszhangja van a megyében ezeknek az új folyamatoknak?*

T-né H. I.: A Nemzeti Művelődési Intézet Győr-Moson-Sopron Megyei Iroda szakmai tevékenységének bemutatkozására 2013. május 7-én került sor, amelyen a helyi sajtó is megjelent és tudósított. Azóta is rendszeresen tájékoztatást adnak szakmai munkánkról, mint például a megyei értéktárról, *Kincseink listája* címmel. Az Integrált Közösségi Színterek mentorálása feladatunkról, *IKSZT-k, avagy modern kultúrotthonok* címmel. Most pedig az éppen aktuális feladatunkról, a Kapunyitogatóról írt *Kapunyitás népi kultúrával* a Kisalföld című napilap, amelyet azért is tartok fontosnak, mert így a megyei közművelődésről való tájékoztatás úgymond házhoz megy az újság hírei által, és a megye lakossága megismerheti munkánkat.

H. K.: *Mit csinálsz, ha nem dolgozol? Van szabadidőd?*

T-né H. I.: Jelenleg elég kevés. Ha mégis van, kedvelt és kedvenc helyeimre megyek kirándulni, sétálni, régi dolgokat újra megnézni, újakat felfedezni. Ilyen például a fertődi Eszterházy kastély, ami nemcsak gyönyörű, de különleges is számomra, mert a Zenetermében 1998-ban a Győr-Moson-Sopron megyei amatőr kórusoknak hangversenyt szervezhettem. A másik kedvelt városom Eger, amit a Műemlékvédelmi Nyári Egyetemen való részvételem során ismertem meg, azóta oda több alkalommal is visszalátogattam.

TÓTHNÉ HAJMÁSI IZABELLA az Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolán végzett tanító szakon 1983-ban. 1988-1990 között a Janus Pannonius Tudományegyetem Tanárképző Karán folytatott tanulmányokat és népművelő diplomát kapott. 2008-ban a Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karán művelődésszervező diplomát szerzett. A Bartók Béla Megyei Művelődési Központban kezdte meg megyei módszertani tevékenységét 1993-ban. 2013. január 1-jétől a Nemzeti Művelődési Intézet Győr-Moson-Sopron Megyei Irodájának vezetője.